

Utbildningsdepartementet
103 33 Stockholm

Angående promemoria om avstängning av avgiftsskyldiga studenter som inte betalar studieavgifter

Sveriges Universitets- och Högskoleförbund (SUHF) har erbjudits att yttra sig över rubricerade promemoria. Förbundet avvisar förslaget om att i Disciplinnämnden hantera studenter som ej fullföljt sina åtagande vad gäller erläggande av avgift.

Skälen för Förbundets ställningstagande är flera. Här nämns ett antal av dessa. För det första är det inte fråga om fusk eller annat olämpligt beteende utan har mer karaktären av ett civilrättsligt brott när betalning inte erlagts enligt ingången överenskommelse. Ärendena har således inte karaktären av disciplinärenden. Disciplinnämnden skall enligt nuvarande reglering bestå av rektor, lagfaren ledamot, studentrepresentant och student. Nämnden sammanträder inte särskilt ofta vilket förstås påverkar hanteringstiden och knappast medger de snabba beslut förslaget förutsätter.

Ett ärende i Disciplinnämnden skall förberedas av rektor, eventuellt i samråd med den lagfarna ledamoten, studenten skall få yttra sig, för att sedan beslut skall fattas om studenten skall varnas eller om frågan skall hänskjutas till Disciplinnämnden. Vid behandling i Disciplinnämnden skall förstås ärendena utredas omsorgsfullt och studenten ha rätt att uttala sig inför nämnden. Ärendenas karaktär av avtalsbrott gör att detta inte är en rimlig hantering. Det kan förutses att en fördröjning av avgörandena blir fallet. I promemorian hävdas att beslut om avstängning kan fattas förhållandevis snabbt och kräver inte någon omfattande utredning. Detta talar emot att använda just nämnden som instans för hanteringen.

Den föreslagna hanteringen av överklaganden i avgiftsärenden är inte konsistent med den som gäller för övriga ärenden i Disciplinnämnden. Normala påföljder i Disciplinnämnden kan överklagas till allmän förvaltningsdomstol. I förslaget skulle också Högskoleverket – för vissa fall – tillkomma som klagoinstans. För den händelse studenten ej betalar på grund av att han/hon är missnöjd med levererad undervisning osv så kommer ett sådant ärende sannolikt att hanteras i Tingsrätten.

Ett sätt att hantera frågan skulle kunna vara att styrelsen (rektor eller annan befattningshavare på styrelsens delegation) äger att fatta avstängningsbeslut i denna typ av ärenden. Rätten kan också förordningsmässigt ges till rektor direkt. Student som ej betalt avgift skall rimligen inte komma i åtnjutande av de tjänster vederbörande ej betalt avgift för. Avtal har brutits och konsekvenserna av detta bör rimligen fin-

ADRESS	E-MAIL	PHONE	MOBILE	FAX	WEBSITE
Rådmansgatan 72 SE-113 60 Stockholm Sweden	bengt.karlsson@suhf.se fredrik.andersson@suhf.se kerstin.reithner@suhf.se	+46 8 32 28 53 +46 8 32 05 26 +46 8 32 13 88	+46 708 32 28 53 +46 708 32 05 26 +46 708 32 13 88	+46 8 32 93 70	www.suhf.se

nas inskriva i den reglering som görs av betalande students rättigheter och skyldigheter. Student som avstängs utestängs omedelbart från undervisning, rätten att få ut utbildningsbevis osv. Detta beslut kan överklagas till Överklagandenämnden.

Vi är djupt bekymrade över rättighetsfrågan under den tid utredning av avtalsbrottet pågår fram till dess utslag kommit i högsta överklagandeinstans vad gäller deltagande i undervisning, tentamen osv. Det torde kunna bli åtskilliga fall av taktikhantering om rättigheterna på något sätt kvarstår under överklagandetiden. Promemorian är inte glasklar på denna punkt. Det står i promemorian att det saknas behov av att fatta beslut om avstängning och att man inte skall använda möjligheten i HF om att stänga av en student interimistiskt. Avstängningsbeslutet vinner laga kraft om ärendet inte överklagas, dvs om ca tre veckor från beslut. Vad gäller i det fall ärendet överklagas till Överklagandenämnden? Gäller beslutet interimistiskt under överklagandetiden eller gäller det först när högsta instans fällt sitt utslag. Vilka rättigheter har studenten alltså under tiden att delta i utbildning och examination liksom att få ut utbildningsbevis osv.? Reglerna kring rättelsemöjlighet vid utebliven avgift måste göras fullständigt klara. Likaså måste klargöras konsekvenserna av ev utebliven avgift pga att studenten inte anser att lärosätet levererat enligt avtal och att därmed andra rättsprocesser kan pågå.

Vi efterlyser en redovisning av hur denna typ av avtalsbrott hanteras i övriga Europa. Det bör finnas erfarenheter från andra länder (lärosäten) att utnyttja. Vi förstår tidspressen, men denna typ av ärenden är nya för svenska lärosäten och tid måste avsättas för att få systemet praktiskt och rättssäkert från början.

Förslaget innehåller också en argumentation utifrån Utlänningslagen om att studenternas uppehållstillstånd återkallas om studierna avbryts. Enligt Högskoleförordningen är dock en student som är avstängd fortfarande antagen. Avbrytande av studierna kan endast göras av studenten själv under pågående utbildning eller genom att studenten tagit examen. Ävser man föreslå ändringar i regelverket kring när en student är antagen så krävs således förordningsändringar. Konsekvenserna av ett avstängningsbeslut är sannolikt förödande för en student och rättelsemöjligheterna måste, som nämnts ovan, vara klart uttalade.

Sammanfattningsvis anser vi alltså inte att den föreslagna hanteringen av studenter som inte betalt avgift kan läggas till grund för proposition.

Enligt uppdrag

Bengt Karlsson
Generalsekreterare SUHF